

وضعیت بازار کار استان تهران سال ۱۴۰۰

- شماره نشریه: ۳-۱۴۰۱
- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان تهران - معاونت آمار و اطلاعات
- وضعیت بازار کار استان تهران - ۱۴۰۰
- تاریخ انتشار: خرداد ۱۴۰۱
- تهیه کننده: حمید رضا قاسمی موقر

فهرست مطالب

۱	.....مقدمه
۲	.....تعاریف و مفاهیم
۵	.....ضرورت معیار یک ساعت کار
۶	.....اینفوگراف بازار کار استان تهران
۷	.....نتایج
۱۸	.....نقشه

فهرست جداول

۸	.....جدول ۱- شاخص‌های عمده نیروی کار ۱۵ساله و بیشتر بر حسب جنس، نقاط شهری و روستایی: ۱۴۰۰
۱۴	.....جدول ۲- شاخص‌های عمده نیروی کار ۱۵ ساله و بیشتر استان تهران: ۱۳۹۰-۱۴۰۰
۱۶	.....جدول ۳- شاخص‌های عمده نیروی کار استان‌ها: ۱۴۰۰
۱۷	.....جدول ۴- رتبه استان‌ها در شاخص‌های عمده نیروی کار استان‌ها: ۱۴۰۰

فهرست داده‌های تصویری

۶	.....اینفوگراف بازار کار استان تهران
۷	.....طبقه‌بندی جمعیت استان تهران از حیث وضعیت بازار کار
۹	.....نمودار ۱- روند نرخ مشارکت اقتصادی کل کشور و استان تهران
۱۱	.....نمودار ۲- روند نرخ بیکاری کل کشور و استان تهران
۱۱	.....نمودار ۳- روند سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی کل کشور و استان تهران
۱۲	.....نمودار ۴- روند سهم شاغلین با ساعات کار معمول بیش از ۵۰ساعت کل کشور و استان تهران
۱۸	.....نقشه نرخ بیکاری استان‌ها: ۱۴۰۰

مقدمه

کار وجه اشتراک و شرط لازم زندگی انسان در جامعه است. کار از جمله مهم‌ترین نیازهای بشری می‌باشد که با علاوه بر تامین زندگی بر سلامت جسم و روان انسان نیز تاثیر گذار است. مساله اشتغال و بیکاری از جمله موضوعات اساسی در اقتصاد می‌باشد، به نحوی که افزایش اشتغال و کاهش بیکاری از اهداف برنامه ریزان و دولت‌ها است. به همین خاطر طرح آمارگیری نیروی کار با هدف برآورد شاخص‌های مهم نیروی کار به صورت فصلی و سالانه و همچنین تغییرات آن در کشور و استان با روش نمونه‌گیری چرخشی در فصول مختلف سال اجرا می‌شود. اندازه‌گیری اشتغال و بیکاری در این طرح آمارگیری تا حد امکان بر اساس تعاریف و مفاهیم بین‌المللی و بر اساس سیزدهمین کنفرانس بین‌المللی آمارشناسان کار (۱۹۸۳) می‌باشد. این طرح اولین بار در سال ۱۳۸۴ آغاز شد و از آن زمان تا کنون در ماه‌های میانی هر فصل اجرا شده است.

در این طرح به دلیل ماهیت ادواری آن از نمونه پایه استفاده می‌شود. نمونه پایه، نمونه‌ای است که می‌توان از آن برای چند دوره از یک آمارگیری ادواری یا چند آمارگیری، زیر نمونه‌هایی انتخاب می‌شود. نمونه پایه این طرح برای سال‌های ۱۳۸۴ لغایت ۱۳۸۷ بر اساس چارچوب سرشماری عمومی کارگاهی ۱۳۸۱ ساخته شده بود. نمونه پایه بعدی از ابتدای سال ۱۳۸۸ بر اساس اطلاعات سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۸۵ مورد استفاده قرار گرفت و همچنین در نمونه پایه فعلی، از اطلاعات سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ استفاده شده است. نمونه پایه جهت آمارگیری در مناطق شهری در سال ۱۳۹۶، در زمستان ۱۳۹۵ فهرست‌برداری شده است. در مناطق روستایی بر اساس فرم‌های فهرست‌برداری سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ می‌باشد. روش نمونه‌گیری این طرح، نمونه‌گیری احتمالی دو مرحله‌ای طبقه‌بندی شده همراه با چرخش و بر مبنای نمونه پایه است. واحدهای نمونه‌گیری مرحله اول خوشه‌های نمونه در نمونه پایه و واحد نمونه‌گیری مرحله دوم، گروه چرخش سه خانواری است.

لازم به ذکر است که نمونه‌های این طرح در سطح استان ایتیمم شده اند و لذا امکان ارائه گزارش در سطح شهرستان و یا شهر وجود ندارد. همچنین نتایج طرح به صورت فصلی در سطح کشور و برآورد سالانه در سطح استان‌ها ایتیمم شده است.

در این نشریه خلاصه‌ای از نتایج این طرح منتشر شده است و اطلاعات کامل‌تر بر روی سایت اطلاعات آماری استان تهران به آدرس amar.thmporg.ir در دسترس می‌باشد.

مسعود افشین

معاون آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان تهران

تعاریف و مفاهیم

• کار:

برای تعیین چگونگی فعالیت اقتصادی افراد از کلمه کلیدی کار استفاده شده است. کار از آن دسته فعالیت‌های اقتصادی (فکری یا بدنی) است که به منظور کسب درآمد (نقدی یا غیر نقدی) صورت پذیرد و هدف آن تولید کالا یا ارائه خدمات باشد. افرادی که کار می‌کنند به طور عمده به دو گروه خود اشتغال (افرادی که برای خود کار می‌کنند) و مزد و حقوق بگیر (افرادی که در قبال کار خود مزد و حقوق می‌گیرند) تقسیم می‌شوند.

• جمعیت فعال اقتصادی:

تمام افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر (حداقل سن تعیین شده)، که در هفته تقویمی قبل از هفته آمارگیری (هفته مرجع) طبق تعریف کار، در تولید کالا و خدمات مشارکت داشته (شاغل) و یا از قابلیت مشارکت برخوردار بوده‌اند (بیکار)، جمعیت فعال اقتصادی محسوب می‌شوند.

• شاغل:

تمام افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر که در طول هفته مرجع، طبق تعریف کار، حداقل یک ساعت کار کرده و یا بنا به دلایلی به طور موقت کار را ترک کرده باشند، شاغل محسوب می‌شوند. شاغلان به‌طور عمده شامل دو گروه مزد و حقوق بگیران و خوداشتغالان می‌شوند. ترک موقت کار در هفته مرجع با داشتن پیوند رسمی شغلی، برای مزد و حقوق بگیران و تداوم کسب و کار برای خود اشتغالان، به عنوان اشتغال محسوب می‌شود. افراد زیر نیز به لحاظ اهمیتی که در فعالیت اقتصادی کشور دارند، شاغل محسوب می‌شوند:

- افرادی هستند که بدون دریافت مزد برای یکی از اعضای خانوار خود که با وی نسبت خویشاوندی دارند کار می‌کنند (کارکنان فامیلی بدون مزد).

- کارآموزانی که در دوره کارآموزی فعالیتی در ارتباط با فعالیت مؤسسه محل کارآموزی انجام می‌دهند، یعنی مستقیماً در تولید کالا یا خدمات سهیم هستند و فعالیت آن‌ها " کار " محسوب می‌شود.

- محصلانی که در هفته مرجع مطابق تعریف، کار کرده‌اند.

- تمام افرادی که در نیروهای مسلح به‌صورت کادر دائم یا موقت خدمت می‌کنند (نیروهای مسلح پرسنل کادر و سربازان، درجه‌داران، افسران وظیفه نیروهای نظامی و انتظامی).

• بیکار:

- بیکار به تمام افراد ۱۵ ساله و بیش تر اطلاق می شود که:
- ۱- در هفته مرجع فاقد کار باشند (دارای اشتغال مزدبگیری یا خوداشتغالی نباشند).
  - ۲- در هفته مرجع و یا هفته بعد از آن آماده برای کار باشند (برای اشتغال مزدبگیری یا خوداشتغالی آماده باشند).
  - ۳- در هفته مرجع و سه هفته قبل از آن جویای کار باشند (اقدامات مشخصی را به منظور جستجوی اشتغال مزدبگیری و یا خوداشتغالی به عمل آورده باشند).
- افرادی که به دلیل آغاز به کار در آینده و یا انتظار بازگشت به شغل قبلی جویای کار نبوده، ولی فاقد کار و آماده برای کار بوده اند نیز بیکار محسوب می شوند.

• جمعیت غیرفعال اقتصادی:

تمام افراد ۱۵ ساله و بیش تر که در طول هفته مرجع طبق تعریف، در هیچ یک از دو گروه شاغلان و بیکاران قرار نمی گیرند، جمعیت غیرفعال اقتصادی محسوب می شوند.

• ساعت کار واقعی:

ساعت کار واقعی برای افرادی که در طول هفته مرجع در سرکار خود حاضر بوده اند عبارت است از تعداد ساعاتی که در طول هفته مذکور کار کرده اند.

• اشتغال ناقص:

افراد دارای اشتغال ناقص شامل تمام شاغلانی است که در هفته مرجع، حاضر در سر کار یا غایب موقت از محل کار بوده و به دلایل اقتصادی نظیر رکود کاری، پیدا نکردن کار با ساعت کار بیش تر، قرار داشتن در فصل غیرکاری و ... کمتر از ۴۴ ساعت کار کرده، خواهان و آماده برای انجام کار اضافی در هفته مرجع بوده اند.

• مقدار اشتغال ناقص:

مجموع ساعت کار اضافی است که افراد دارای اشتغال ناقص زمانی تمایل به انجام آن تا سقف ۴۴ ساعت در هفته را دارند.

- **نرخ مشارکت اقتصادی:**

عبارت است از نسبت جمعیت فعال (شاغل و بیکار) ۱۵ ساله و بیش تر به جمعیت در سن کار ۱۵ ساله و بیش تر، ضرب در ۱۰۰.

$$\text{نرخ مشارکت اقتصادی} = \frac{\text{جمعیت فعال ۱۵ ساله و بیش تر}}{\text{جمعیت ۱۵ ساله و بیش تر}} \times ۱۰۰$$

- **نرخ بیکاری:**

عبارت است از نسبت جمعیت بیکار به جمعیت فعال (شاغل و بیکار)، ضرب در ۱۰۰.

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰$$

- **سهم اشتغال ناقص زمانی:**

عبارت است از نسبت جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی به جمعیت شاغل، ضرب در ۱۰۰.

$$\text{سهم اشتغال ناقص زمانی} = \frac{\text{جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی}}{\text{جمعیت شاغل}} \times ۱۰۰$$

- **نسبت اشتغال:**

عبارت است از نسبت جمعیت شاغل ۱۵ ساله و بیش تر به کل جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر ضرب در ۱۰۰.

$$\text{نسبت اشتغال} = \frac{\text{جمعیت شاغل ۱۵ ساله و بیش تر}}{\text{جمعیت ۱۵ ساله و بیش تر}} \times ۱۰۰$$

- **بار تکفل خالص:**

$$\text{بار تکفل خالص} = \frac{\text{جمعیت شاغل - جمعیت کل}}{\text{جمعیت شاغل}}$$

● **ضرورت معیار یک ساعت کار:**

- ۱- سنجش علمی و شناخت دقیق وضعیت جاری شاخص‌های بازار کار.
- ۲- به کارگیری معیار پایه و مشترک در تولید شاخص‌های بازار کار برای مصارف اقتصاد کلان و برنامه‌ریزی.
- ۳- پوشش دادن به همه انواع اشتغال از جمله کار کوتاه مدت، کارهای موقتی، فصلی و انواع دیگر اشتغال.
- ۴- طبقه‌بندی متقابلاً منحصر به فرد و جامع از جمعیت در سن کار به سه دسته شاغل، بیکار، خارج از نیروی

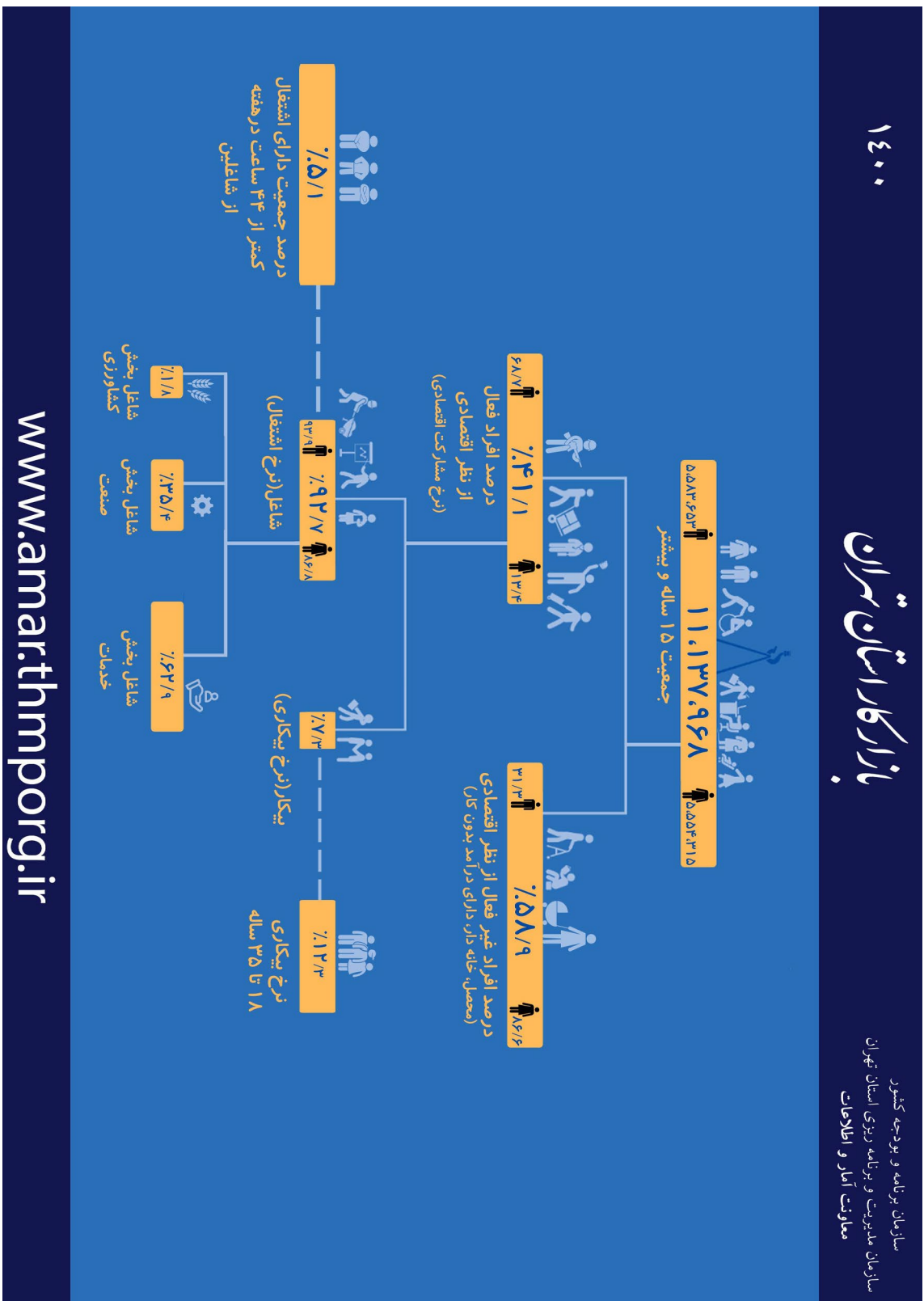
کار

- ۵- گرفتن پوشش اشتغال افرادی که ممکن است دانش‌آموز، خانه دار، بازنشسته باشند.
- ۶- برای گرفتن تمام نیروی کار و ورودی‌های کار از فعالیت‌های اشتغال به تولید (برای محاسبه تولید ملی).

**در این طرح ما به دنبال سنجش مقدار کار انجام شده در طی
سال هستیم، لذا واحد کار ما زمان (ساعت) می باشد.**

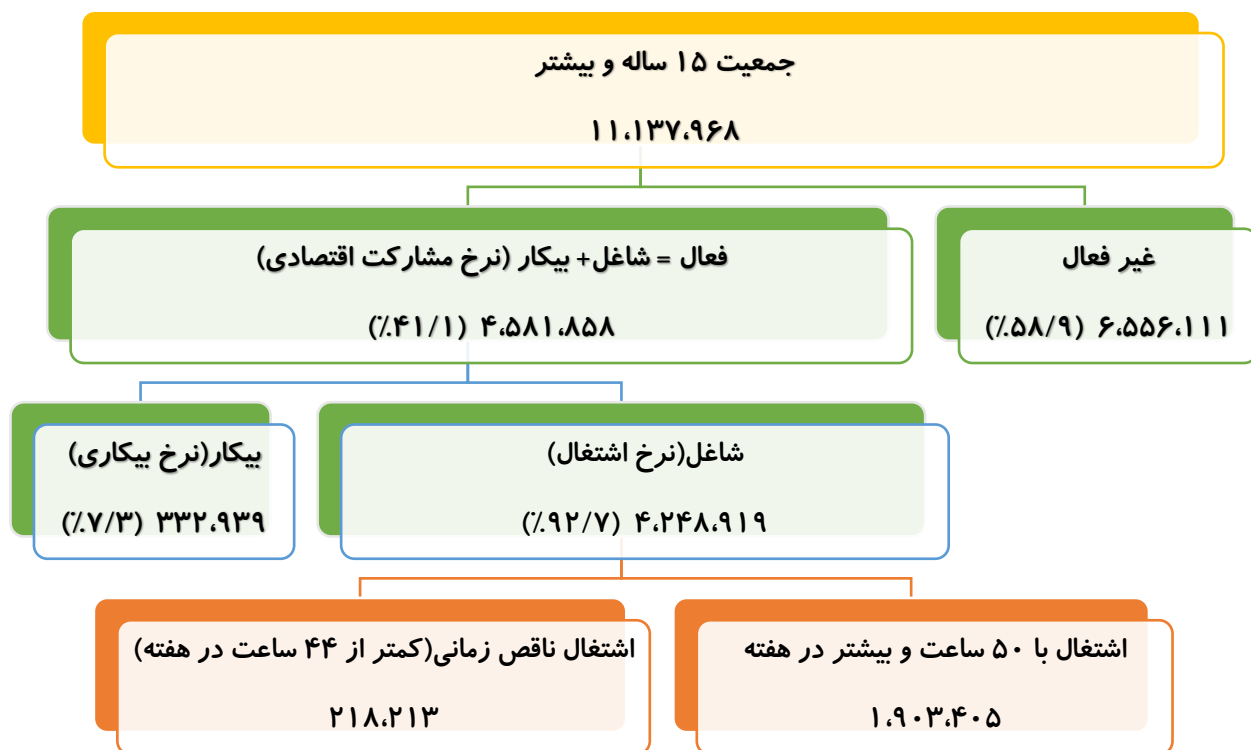

اینفوگراف وضعیت نیروی کار استان تهران در سال ۱۴۰۰

نتایج:

طبقه بندی جمعیت استان تهران از حیث وضعیت بازار کار

در جدول ۱ شاخص های عمده نیروی کار بر حسب جنس، نقاط شهری و روستایی در سال ۱۴۰۰ آمده است.

جدول ۱- شاخص‌های عمده نیروی کار ۵ ساله و بیشتر بر حسب جنس، نقاط شهری و روستایی: ۱۴۰۰

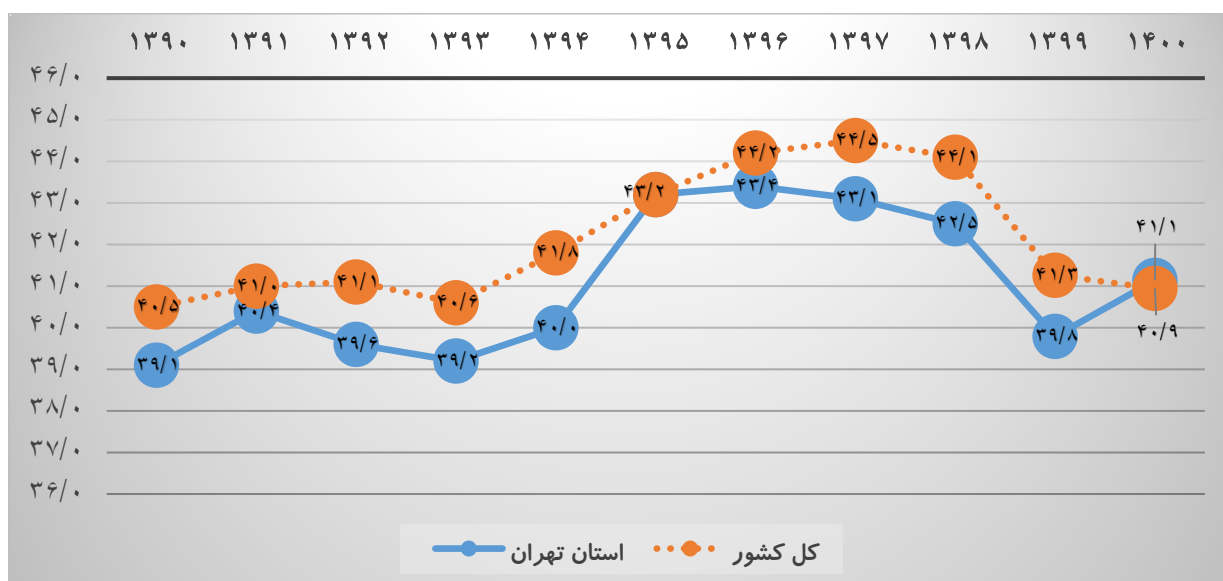
نقاط روستایی		نقاط شهری		کل						محل سکونت	
تهران	کشور	تهران	کشور	تهران	کشور	تهران	کشور	تهران	کشور	استان	
مرد و زن	مرد و زن	مرد و زن	مرد و زن	زن	زن	مرد	مرد	مرد و زن	مرد و زن	جنس	
۴۲/۴	۴۳/۲	۴۱/۱	۴۰/۳	۱۳/۴	۱۳/۳	۶۸/۷	۶۸/۷	۴۱/۱	۴۰/۹	نرخ مشارکت اقتصادی	
۴/۳	۶/۹	۷/۵	۹/۹	۱۳/۲	۱۶/۰	۶/۱	۷/۹	۷/۳	۹/۲	نرخ بیکاری	
۶/۸	۱۷/۶	۱۹/۹	۲۶/۱	۲۹/۵	۳۷/۰	۱۵/۸	۲۰/۹	۱۸/۶	۲۳/۷	نرخ بیکاری جمعیت ۱۵-۲۴ ساله	
۶/۳	۱۲/۷	۱۲/۷	۱۷/۶	۲۰/۴	۲۸/۳	۱۰/۳	۱۳/۸	۱۲/۳	۱۶/۵	نرخ بیکاری جمعیت ۱۸-۳۵ ساله	
۴۰/۶	۴۰/۲	۳۸/۰	۳۶/۳	۱۱/۶	۱۱/۱	۶۴/۵	۶۳/۳	۳۸/۱	۳۷/۲	نسبت اشتغال	
۷/۴	۱۳/۶	۵/۰	۹/۰	۳/۹	۴/۳	۵/۳	۱۱/۲	۵/۱	۱۰/۲	سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی	
۵۱/۸	۳۶/۱	۴۴/۳	۳۸/۴	۱۹/۱	۱۴/۷	۴۹/۴	۴۱/۹	۴۴/۸	۳۷/۸	سهم شاغلین با ساعات کار معمول بیش از ۵۰ ساعت در هفته	
۱۲/۵	۴۶/۲	۱/۱	۶/۴	۰/۴	۱۷/۲	۲/۰	۱۶/۲	۱/۸	۱۶/۳	کشاورزی	سهم اشتغال در بخش
۴۵/۸	۲۹/۵	۳۴/۷	۳۵/۲	۲۲/۷	۲۵/۳	۳۷/۷	۳۵/۳	۳۵/۴	۳۳/۸	صنعت	
۴۱/۷	۲۴/۲	۶۴/۲	۵۸/۴	۷۶/۸	۵۷/۵	۶۰/۴	۴۸/۵	۶۲/۹	۴۹/۸	خدمات	
۹۳/۷	۹۴/۱	۸۰/۵	۸۱/۴	۷۴/۰	۷۴/۵	۸۲/۶	۸۶/۴	۸۱/۳	۸۴/۶	خصوصی	سهم اشتغال در بخش
۶/۳	۵/۹	۱۹/۵	۱۸/۶	۲۶/۰	۲۵/۵	۱۷/۴	۱۳/۶	۱۸/۷	۱۵/۴	عمومی	

• نرخ مشارکت اقتصادی:

در سال ۱۴۰۰ نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر استان تهران ۴۱/۱ درصد بوده، به عبارت دیگر از جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر استان تهران ۴۱/۱ درصد یا شاغل یا خواهان انجام کار بوده اند. در نتیجه از جمعیت ۱۱،۱۳۷،۹۶۸ نفری ۱۵ ساله و بیشتر استان تهران، جمعیتی معادل ۴،۵۸۱،۸۵۸ نفر از نظر اقتصادی فعال و ۶،۵۵۶،۱۱۱ نفر غیر فعال محسوب می‌شوند. نرخ مشارکت نسبت به سال قبل ۱/۳ درصد افزایش یافته است و ۲۰۲،۸۵۷ نفر به جمعیت فعال استان تهران افزوده شده است که عرضه جدید نیروی کار می‌باشد. در حالی که جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر استان ۱/۲ درصد افزایش نسبت به سال قبل داشته است، جمعیت شاغلین استان ۴/۶ درصد افزایش یافته و به مجموع شاغلین استان در سال ۱۳۹۹ تعداد ۱۸۶،۹۸۵ نفر افزوده شده است. بهبود شرایط ناشی از همه گیری کرونا دلیل اصلی افزایش شاغلین و افزایش نرخ مشارکت اقتصادی است. قابل ذکر است که نرخ مشارکت نسبت به سال ۱۳۹۸ (قبل از همه گیری کرونا) هنوز کمتر است. در سال‌های ۱۳۹۵ الی ۱۳۹۷ نرخ مشارکت اقتصادی استان همواره بیشتر از ۴۳ درصد بوده است (نمودار ۱).

نرخ مشارکت اقتصادی در بین مردان چندین برابر زنان بوده به طوری که در بین مردان ۶۸/۷ درصد و زنان ۱۳/۴ درصد بوده است که تفاوت وضعیت جنسیتی بازار کار را نشان می‌دهد. تفاوت نرخ مشارکت اقتصادی مردان و زنان در سال ۱۴۰۰ با سال ۱۳۹۸ (قبل از همه گیری کرونا) نشان می‌دهد که وضعیت بازار کار بیشتر برای مردان بهبود یافته است و زنان بیشترین آسیب را از همه گیری کرونا دیده‌اند. تعداد شاغلان زن استان نسبت به سال ۱۳۹۸، حدود ۳۸ هزار نفر کاهش یافته است در حالی که تعداد شاغلان مرد در این فاصله زمانی بیش از ۱۲۱ هزار نفر افزایش یافته است.

نمودار ۱ - روند نرخ مشارکت اقتصادی کل کشور و استان تهران

• بار تکفل

بار تکفل معیشتی که از شاخص‌های مهم جمعیتی و اقتصادی است. تمامی مردمی که در یک جامعه زندگی می‌کنند در تولید کالا و خدمات و روند تامین معاش شرکت نمی‌کنند. هر چه در جامعه جمعیت فعال و شاغل کمتر باشد، اصطلاحاً بار تکفل یا وابستگی بیشتر است. در واقع این شاخص بیانگر نسبت وابستگی کل افراد جامعه به کسانی است که کار می‌کنند و با تلاش خود معیشت خود و دیگران را تامین می‌کنند است.

هر چه مقدار شاخص بار تکفل معیشتی بزرگتر باشد، فشار وارده بر جمعیت شاغل برای تامین معاش افراد تحت تکفل افزایش می‌یابد. به عبارت دیگر کوچک بودن این شاخص بیانگر سطح مطلوب رفاه اقتصادی جامعه و قدرت پس انداز بیش‌تر و بزرگ بودن شاخص حاکی از کاهش سطح رفاه جامعه است.

بار تکفل معیشتی خالص استان تهران در سال ۱۴۰۰ معادل $\frac{2}{3}$ بوده است یعنی هر فرد شاغل در استان تهران علاوه بر مخارج زندگی خود عهده دارد تامین معیشت بیش از دو نفر دیگر می‌باشد. این شاخص برای سال قبل معادل $\frac{2}{4}$ بوده است.

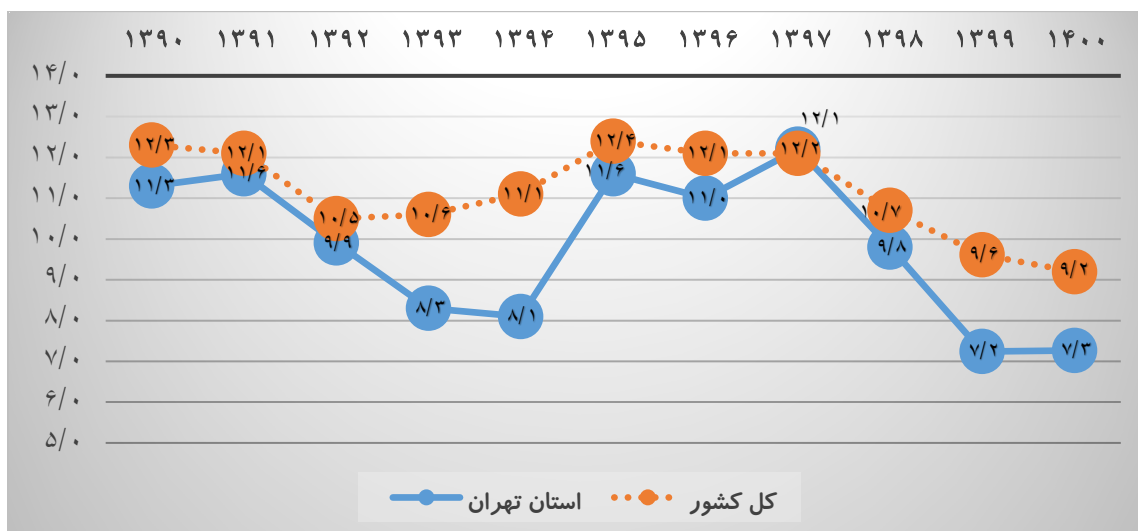
• نرخ بیکاری:

بررسی نرخ بیکاری نشان می‌دهد که $\frac{7}{3}$ درصد از جمعیت فعال استان تهران در سال ۱۴۰۰ بیکار بوده‌اند یعنی جمعیتی معادل ۳۳۲،۹۳۹ نفر. این نرخ نسبت به سال قبل از آن $\frac{0}{1}$ درصد افزایش یافته است. نرخ بیکاری در بین زنان به مراتب بیشتر از مردان بوده به طوری که نرخ بیکاری مردان $\frac{6}{1}$ و زنان $\frac{13}{2}$ درصد بوده است. در نمودار ۲ روند نرخ بیکاری استان تهران و کل کشور آمده است. همانطور که از این نمودار پیداست در اکثر سال‌ها نرخ بیکاری استان تهران کمتر از متوسط کشوری است. در سال ۱۴۰۰، نرخ بیکاری استان تهران در بین استان‌ها رتبه هفتم را دارد.

جمعیت بیکاران جویای کار زن در سال ۱۴۰۰ در مقایسه با سال ۱۳۹۸ (قبل از همه‌گیری کرونا) ۳۶ درصد کاهش یافته است که می‌تواند ناشی از یاس و سرخوردگی آنان از بازار کار و خروج از بازار کار باشد.

نرخ بیکاری برای جوانان ۱۸-۳۵ ساله $\frac{12}{3}$ درصد بوده که نسبت به سال قبل $\frac{0}{5}$ درصد افزایش یافته است. نرخ بیکاری برای جوانان ۲۴-۱۵ ساله معادل $\frac{18}{6}$ درصد می‌باشد که نسبت به سال قبل $\frac{0}{6}$ درصد افزایش یافته است. تفاوت زیاد نرخ بیکاری جوانان با نرخ بیکاری کل نشانگر بیکاری گسترده در بین جوانان است.

نمودار ۲ - روند نرخ بیکاری کل کشور و استان تهران

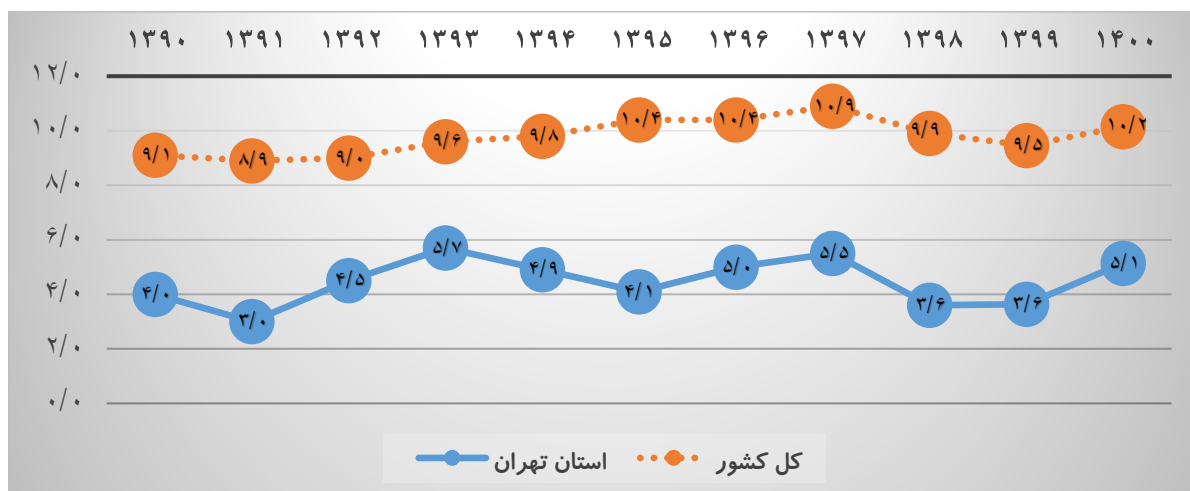

● اشتغال ناقص زمانی:

بررسی سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی استان تهران در سال ۱۴۰۰ نشان می‌دهد که ۵/۱ درصد از جمعیت شاغل استان دارای اشتغال ناقص بوده‌اند که جمعیتی معادل ۲۱۸،۲۱۳ نفر را در برداشته است. این سهم نسبت به سال قبل افزایش ۱/۵ درصدی داشته است. از آنجایی که این نوع از اشتغال نیازهای شخص و خانواده را برآورده نمی‌کند و با کار شایسته نیز همخوانی ندارد، اگر جمعیت این شاغلین را نیز به بیکاران استان اضافه کنیم، نرخ بیکاری به ۱۲ درصد می‌رسد.

این شاخص در بین مردان (۵/۳) بیشتر از زنان (۳/۹) و در نقاط روستایی (۷/۴) بیشتر از نقاط شهری (۵/۰) بوده است. همچنین این شاخص در استان تهران نسبت به متوسط کشوری ۵/۱ درصد کمتر بوده است. استان تهران از نظر این شاخص بین استان‌های کشور رتبه ۲۸ ام (از بزرگ به کوچک) را داراست.

نمودار ۳ - روند سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی کل کشور و استان تهران

• سهم شاغلین با ساعات کار معمول بیش از ۵۰ ساعت:

۴۴/۸ درصد شاغلین استان تهران که معادل ۱,۹۰۳,۴۰۵ نفر به طور معمول بیش از ۵۰ ساعت در هفته کار می‌کنند در حالی که این نسبت برای سال ۱۳۹۹ معادل ۴۱/۴ درصد بوده است. به طور کلی روند این شاخص از سال ۱۳۹۰ تا کنون کاهش بوده به طوری که از سهم ۵۴/۴ درصدی در سال ۱۳۹۰ به ۴۴/۸ درصد در سال ۱۴۰۰ کاهش یافته است.

این شاخص در بین مردان (۴۹/۴) نسبت به زنان (۱۹/۱) و در نقاط روستایی (۵۱/۸) نسبت به نقاط شهری (۴۴/۳) بیشتر بوده است. همچنین این شاخص در استان تهران نسبت به کل کشور ۷ درصد بیشتر بوده است. این شاخص در کنار اشتغال ناقص زمانی نشان از امکان اشتغال زمانی بیشتر شاغلین در استان تهران را نشان می‌دهد.

نمودار ۴ - روند سهم شاغلین با ساعات کار معمول بیش از ۵۰ ساعت کل کشور و استان تهران

• اشتغال بخش‌های مختلف:

بررسی اشتغال در بخش‌های عمده اقتصادی استان تهران در سال ۱۴۰۰ نشان می‌دهد که بخش خدمات با ۶۲/۹ درصد بیشترین سهم اشتغال را به خود اختصاص داده است. در مراتب بعدی بخش‌های صنعت با ۳۵/۴ درصد و کشاورزی با ۱/۸ درصد قرار دارند. سهم شاغلین در بخش خدمات استان نسبت به سال ۱۳۹۸ کاهش ۱/۸ درصدی داشته است که می‌تواند متأثر از همه‌گیری ویروس کرونا باشد.

در مناطق شهری بیشترین اشتغال در بخش خدمات و سپس صنعت و کشاورزی به ترتیب ۶۴/۲ و ۳۴/۷ و ۱/۱ درصد بوده است. در مناطق روستایی بیشترین سهم اشتغال در بخش صنعت و سپس خدمات و کشاورزی با سهم‌های ۴۵/۸ و ۴۱/۷ و ۱۲/۵ بوده است.

در سال ۱۴۰۰، ۸۱/۳ درصد شاغلین استان در بخش خصوصی و ۱۸/۷ درصد نیز در بخش عمومی مشغول به فعالیت بوده‌اند. بررسی روند اشتغال در بخش عمومی و خصوصی استان در سال‌های ۱۳۹۰ الی ۱۴۰۰ نشان می‌دهد که سهم اشتغال در بخش خصوصی رو به افزایش می‌باشد. به طوری که سهم شاغلین بخش خصوصی از ۷۶/۶ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۸۱/۳ درصد در سال ۱۴۰۰ رسیده است.

جدول ۲ - شاخص های عمده نیروی کار ۱۵ ساله و بیشتر استان تهران : ۱۴۰۰-۱۳۹۰

۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	شرح
۱۰,۷۸۵,۸۱۰	۱۰,۱۴۶,۸۹۶	۹,۹۰۸,۶۹۵	۹,۸۹۷,۱۸۹	۱۰,۰۹۳,۰۵۸	جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر
۳,۹۶۱,۳۵۸	۳,۶۵۰,۱۰۶	۳,۵۳۸,۳۷۱	۳,۵۳۴,۵۷۹	۳,۵۰۳,۷۹۸	جمعیت شاغل
۳۵۰,۰۵۱	۳۳۱,۱۶۹	۳۸۸,۲۰۸	۴۶۴,۳۴۹	۴۴۷,۵۱۰	جمعیت بیکار
۴۰	۳۹/۲	۳۹/۶	۴۰/۴	۳۹/۱	نرخ مشارکت اقتصادی
۸/۱	۸/۳	۹/۹	۱۱/۶	۱۱/۳	نرخ بیکاری
۹۱/۹	۹۱/۷	۹۰/۱	۸۸/۴	۸۸/۷	نرخ اشتغال
۳۶/۷	۳۶	۳۵/۷	۳۵/۷	۳۴/۷	نسبت اشتغال
-	-	-	-	-	نرخ بیکاری ۱۸-۳۵ ساله
۱۹	۱۸/۶	۲۴/۶	۲۷/۲	۲۱/۶	نرخ بیکاری ۱۵-۲۴ ساله
۴/۹	۵/۷	۴/۵	۳	۴	سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی
۴۳/۶	۴۷/۸	۵۱/۸	۵۳/۴	۵۴/۴	سهم شاغلین با ساعات کار معمول بیش از ۵۰ ساعت
۱/۲	۱/۱	۱/۵	۱/۶	۱/۴	کشاورزی
۳۵/۵	۳۷/۱	۳۷/۳	۳۳/۹	۳۵/۹	صنعت
۶۳/۳	۶۱/۸	۶۱/۱	۶۴/۵	۶۲/۷	خدمات
۷۸/۶	۷۸/۱	۷۹/۱	۷۵/۲	۷۶/۶	خصوصی
۲۱/۴	۲۱/۹	۲۰/۹	۲۴/۸	۲۳/۴	عمومی
					سهم اشتغال در بخش

جدول ۲ - شاخص های عمده نیروی کار ۱۵ ساله و بیشتر استان تهران : ۱۴۰۰-۱۳۹۰ (ادامه)

شرح	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر	۱۰,۲۸۰,۱۰۵	۱۰,۴۱۸,۸۴۰	۱۰,۶۷۵,۶۱۶	۱۰,۸۷۲,۲۸۳	۱۱,۰۰۴,۱۴۰	۱۱,۱۳۷,۹۶۸
جمعیت شاغل	۳,۹۲۸,۷۴۰	۴,۰۲۹,۵۳۷	۴,۰۳۷,۶۶۸	۴,۱۶۵,۱۷۲	۴,۰۶۱,۹۳۴	۴,۲۴۸,۹۱۹
جمعیت بیکار	۵۱۷,۱۷۵	۴۹۶,۳۰۱	۵۶۲,۲۹۹	۴۵۲,۷۶۷	۳۱۷,۰۶۶	۳۳۲,۹۳۹
نرخ مشارکت اقتصادی	۴۳/۲	۴۳/۴	۴۳/۱	۴۲/۵	۳۹/۸	۴۱/۱
نرخ بیکاری	۱۱/۶	۱۱	۱۲/۲	۹/۸	۷/۲	۷/۳
نرخ اشتغال	۸۸/۴	۸۹	۸۷/۸	۹۰/۲	۹۲/۸	۹۲/۷
نسبت اشتغال	۳۸/۲	۳۸/۷	۳۷/۸	۳۸/۳	۳۶/۹	۳۸/۱
نرخ بیکاری ۱۸-۳۵ ساله	-	-	-	۱۵/۹	۱۱/۸	۱۲/۳
نرخ بیکاری ۱۵-۲۴ ساله	۲۷/۸	۲۵/۸	۲۹/۳	۲۴/۸	۱۸/۰	۱۸/۶
سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی	۴/۱	۵	۵/۵	۳/۶	۳/۶	۵/۱
سهم شاغلین با ساعات کار معمول بیش از ۵۰ ساعت	۴۸/۸	۵۰	۴۷	۴۷/۶	۴۱/۴	۴۴/۸
سهم اشتغال در بخش	کشاورزی	۱/۲	۱/۱	۱/۵	۱/۵	۱/۸
	صنعت	۳۳/۵	۳۴	۳۴/۹	۳۴	۳۵/۴
	خدمات	۶۵/۳	۶۵	۶۳/۶	۶۴/۷	۶۳/۳
سهم اشتغال در بخش	خصوصی	۷۹/۹	۸۰/۹	۸۰/۷	۸۱/۱	۸۱/۳
	عمومی	۲۰/۳	۱۹/۱	۱۹/۳	۱۸/۹	۱۸/۷

جدول ۳ - شاخص های عمده نیروی کار ۱۵ ساله و بیشتر استانها: ۱۴۰۰

سهم اشتغال در بخش			سهم جمعیت دارای اشتغال	سهم شاغلین با ساعات کار معمول بیش از ۵۰ ساعت	نسبت اشتغال	نرخ بیکاری ۱۸-۳۵ ساله	نرخ بیکاری	نرخ مشارکت اقتصادی	شرح
خدمات	صنعت	کشاورزی							
۴۹/۸	۳۳/۸	۱۶/۳	۱۰/۲	۳۷/۸	۳۷/۲	۱۶/۵	۹/۲	۴۰/۹	کل کشور
۴۲/۹	۳۹/۷	۱۷/۳	۷/۰	۴۱/۰	۳۸/۵	۱۴/۹	۷/۶	۴۱/۶	آذربایجان شرقی
۴۲/۹	۲۵/۲	۳۱/۹	۱۱/۹	۳۷/۲	۳۸/۳	۱۸/۷	۱۲/۴	۴۳/۸	آذربایجان غربی
۴۲/۲	۲۶/۶	۳۱/۳	۱۳/۳	۵۰/۹	۴۱/۵	۱۸/۳	۱۰/۳	۴۶/۲	اردبیل
۴۶/۹	۴۳/۸	۹/۳	۱۲/۶	۲۸/۴	۳۶/۶	۱۷/۵	۱۰/۶	۴۱/۰	اصفهان
۵۳/۶	۴۳/۰	۳/۴	۷/۲	۵۳/۱	۳۵/۸	۱۷/۱	۹/۷	۳۹/۶	البرز
۴۸/۲	۳۰/۵	۲۱/۳	۱۳/۵	۳۵/۸	۳۱/۶	۱۷/۱	۷/۵	۳۴/۱	ایلام
۶۳/۱	۲۵/۴	۱۱/۵	۲/۰	۳۸/۳	۳۴/۹	۱۶/۷	۹/۰	۳۸/۴	بوشهر
۶۲/۹	۳۵/۴	۱/۸	۵/۱	۴۴/۸	۳۸/۱	۱۲/۳	۷/۳	۴۱/۱	تهران
۴۱/۵	۴۵/۵	۱۳/۰	۱۲/۴	۳۲/۸	۳۶/۵	۲۲/۱	۱۲/۳	۴۱/۶	چهارمحال و بختیاری
۴۵/۳	۳۳/۱	۲۱/۶	۴/۹	۲۵/۵	۳۹/۰	۱۵/۹	۷/۳	۴۲/۰	خراسان جنوبی
۴۶/۳	۳۳/۹	۱۹/۸	۱۴/۲	۳۵/۳	۳۸/۲	۱۰/۷	۶/۶	۴۰/۹	خراسان رضوی
۳۹/۷	۲۹/۴	۳۰/۹	۱۹/۵	۳۱/۲	۴۰/۳	۱۸/۲	۹/۷	۴۴/۷	خراسان شمالی
۵۱/۴	۳۲/۴	۱۶/۲	۱۳/۰	۳۷/۴	۳۴/۹	۲۲/۰	۱۲/۶	۳۹/۹	خوزستان
۳۷/۶	۳۵/۱	۲۷/۴	۷/۴	۴۲/۸	۴۲/۵	۱۱/۵	۶/۵	۴۵/۵	زنجان
۴۸/۹	۳۷/۶	۱۳/۵	۶/۶	۳۳/۸	۳۴/۵	۱۳/۸	۷/۱	۳۷/۱	سمنان
۴۷/۲	۳۸/۲	۱۴/۶	۱۱/۸	۲۶/۱	۳۱/۳	۱۵/۸	۹/۴	۳۴/۵	سیستان و بلوچستان
۵۲/۱	۲۸/۶	۱۹/۳	۱۲/۵	۳۳/۵	۳۴/۴	۱۴/۰	۷/۶	۳۷/۳	فارس
۴۲/۱	۳۹/۲	۱۸/۶	۱۳/۷	۳۲/۶	۴۱/۲	۱۱/۹	۷/۲	۴۴/۴	قزوین
۵۳/۲	۴۱/۸	۴/۷	۱۳/۲	۳۵/۷	۳۳/۵	۱۳/۸	۹/۳	۳۷/۰	قم
۵۰/۰	۲۷/۶	۲۲/۴	۱۳/۷	۴۳/۱	۳۷/۳	۲۰/۵	۱۱/۷	۴۲/۲	کردستان
۴۰/۲	۲۱/۹	۳۷/۹	۲/۸	۲۵/۵	۳۵/۸	۲۳/۴	۱۱/۲	۴۰/۳	کرمان
۴۸/۲	۲۶/۶	۲۵/۲	۲۱/۵	۳۱/۰	۳۶/۶	۲۵/۷	۱۴/۹	۴۳/۰	کرمانشاه
۴۸/۵	۳۶/۶	۱۴/۹	۱۵/۶	۳۲/۷	۳۱/۴	۲۱/۳	۹/۱	۳۴/۵	کهگیلویه و بویراحمد
۴۵/۸	۲۹/۹	۲۴/۳	۱۷/۰	۳۶/۹	۳۵/۱	۱۲/۲	۷/۶	۳۸/۰	گلستان
۴۸/۰	۲۷/۱	۲۴/۹	۱۰/۶	۴۳/۳	۴۱/۰	۱۹/۹	۹/۲	۴۵/۲	گیلان
۴۴/۹	۲۹/۵	۲۵/۷	۲۲/۴	۲۵/۲	۳۶/۱	۲۲/۷	۱۲/۵	۴۱/۳	لرستان
۵۰/۸	۳۰/۵	۱۸/۸	۶/۱	۴۰/۴	۴۰/۱	۱۶/۷	۷/۰	۴۳/۲	مازندران
۳۹/۴	۴۴/۸	۱۵/۷	۱۱/۷	۴۰/۹	۳۳/۸	۱۴/۰	۷/۸	۳۶/۶	مرکزی
۴۷/۰	۳۳/۶	۱۹/۵	۶/۳	۲۸/۵	۳۶/۷	۲۶/۴	۱۵/۸	۴۳/۶	هرمزگان
۴۳/۲	۳۰/۴	۲۶/۳	۹/۸	۴۷/۷	۳۸/۸	۱۲/۱	۷/۱	۴۱/۸	همدان
۴۸/۲	۴۴/۳	۷/۶	۵/۹	۳۴/۵	۴۲/۱	۱۸/۹	۱۱/۸	۴۷/۸	یزد

جدول ۴- رتبه^(۱) استان‌ها در شاخص‌های عمده نیروی کار: ۱۴۰۰

شرح	نرخ مشارکت اقتصادی	نرخ بیکاری	نرخ بیکاری ۱۸-۳۵ ساله	نسبت اشتغال	سهم شاغلین با ساعات کار معمول بیش از	سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی	سهم اشتغال در بخش		
							کشاورزی	صنعت	خدمات
آذربایجان شرقی	۱۴	۱۱	۱۱	۱۰	۸	۲۳	۱۹	۷	۲۴
آذربایجان غربی	۷	۲۷	۲۱	۱۱	۱۳	۱۶	۲	۳۰	۲۳
اردبیل	۲	۲۱	۲۰	۳	۲	۱۰	۳	۲۸	۲۵
اصفهان	۱۸	۲۲	۱۸	۱۶	۲۷	۱۳	۲۷	۴	۱۷
البرز	۲۲	۱۹	۱۷	۲۱	۱	۲۲	۳۰	۵	۳
ایلام	۳۱	۹	۱۶	۲۹	۱۵	۹	۱۳	۱۸	۱۱
بوشهر	۲۳	۱۴	۱۴	۲۳	۱۱	۳۱	۲۶	۲۹	۱
تهران	۱۷	۷	۶	۱۳	۴	۲۸	۳۱	۱۲	۲
چهارمحال و بختیاری	۱۵	۲۶	۲۷	۱۸	۲۱	۱۵	۲۵	۱	۲۷
خراسان جنوبی	۱۲	۸	۱۳	۸	۲۹	۲۹	۱۲	۱۶	۲۰
خراسان رضوی	۱۹	۲	۱	۱۲	۱۷	۶	۱۴	۱۴	۱۸
خراسان شمالی	۵	۲۰	۱۹	۶	۲۴	۳	۴	۲۳	۲۹
خوزستان	۲۱	۲۹	۲۶	۲۴	۱۲	۱۲	۲۰	۱۷	۶
زنجان	۳	۱	۲	۱	۷	۲۱	۵	۱۳	۳۱
سمنان	۲۶	۵	۸	۲۵	۱۹	۲۴	۲۴	۱۰	۹
سیستان و بلوچستان	۳۰	۱۸	۱۲	۳۱	۲۸	۱۷	۲۳	۹	۱۵
فارس	۲۵	۱۲	۹	۲۶	۲۰	۱۴	۱۶	۲۴	۵
قزوین	۶	۶	۳	۴	۲۳	۷	۱۸	۸	۲۶
قم	۲۷	۱۷	۷	۲۸	۱۶	۱۱	۲۹	۶	۴
کردستان	۱۱	۲۴	۲۴	۱۴	۶	۸	۱۱	۲۵	۸
کرمان	۲۰	۲۳	۲۹	۲۰	۳۰	۳۰	۱	۳۱	۲۸
کرمانشاه	۱۰	۳۰	۳۰	۱۷	۲۵	۲	۸	۲۷	۱۳
کهگیلویه و بویراحمد	۲۹	۱۵	۲۵	۳۰	۲۲	۵	۲۲	۱۱	۱۰
گلستان	۲۴	۱۰	۵	۲۲	۱۴	۴	۱۰	۲۱	۱۹
گیلان	۴	۱۶	۲۳	۵	۵	۱۹	۹	۲۶	۱۴
لرستان	۱۶	۲۸	۲۸	۱۹	۳۱	۱	۷	۲۲	۲۱
مازندران	۹	۳	۱۵	۷	۱۰	۲۶	۱۷	۱۹	۷
مرکزی	۲۸	۱۳	۱۰	۲۷	۹	۱۸	۲۱	۲	۳۰
هرمزگان	۸	۳۱	۳۱	۱۵	۲۶	۲۵	۱۵	۱۵	۱۶
همدان	۱۳	۴	۴	۹	۳	۲۰	۶	۲۰	۲۲
یزد	۱	۲۵	۲۲	۲	۱۸	۲۷	۲۸	۳	۱۲

(۱) بجز دو شاخص نرخ بیکاری بقیه رتبه‌ها از رتبه ۱ بزرگترین به کوچکترین می‌باشد.

نرخ بیکاری استانها: ۱۴۰۰

